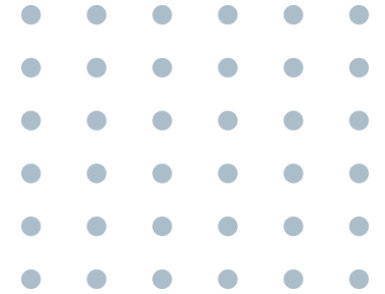

KTI
Alapítva - Since 1938

Magyar
Közlekedéstudományi
és Logisztikai Intézet

VII. Magyar Közlekedési Konferencia – 48. Ütügyi Napok

Eger, 2024. október 16.

Tiszta és kibocsátásmentes járművek terjedése a közösségi közlekedésben

Kötelezettségek és tapasztalatok

Erős Veronika

Vezető Projektmenedzser

Irányelv a tiszta és energiahatékony közúti járművek előmozdításáról

2009/33/EK irányelv „alias” CVD irányelv

..kiterjed a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 5-7. §-ban meghatározott ajánlatkérő szervezetek..

- közúti jármű megvásárlására, lízingjére, bérletére vagy részletvételére vagy bármely jogcímen történő használatára irányuló, az uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó becsült értékű közbeszerzési szerződésére, valamint az uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó becsült értékű keretmegállapodás vagy dinamikus beszerzési rendszer alapján megkötött közbeszerzési szerződésére;
- 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikk (4) bekezdésében meghatározott küszöbértéket elérő vagy meghaladó közúti személyszállítási szolgáltatásra irányuló közszolgáltatási szerződésére; valamint
- a rendelet 1.sz. mellékletében meghatározott szolgáltatás megrendelésre irányuló, az uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzési szerződésekre.

397/2022. (X.20.) Korm.rendelet

Visszamenőleges alkalmazás

- Az irányelv csak azokra a szerződésekre vonatkozik, amelyekre a beszerzési eljárást 2021. augusztus 2. után indították meg, vagy beszerzési eljárás hiányában, a megrendelés 2021. augusztus 2. után valósult meg. A meglévő szerződések ezért visszamenőlegesen nem érinti az irányelv!

Kisértékű beszerzések

- Összességében az irányelv csak az uniós értékhatárt meghaladó szerződésekre vonatkozik.
- Az 1370/2007/EK rendeletben megállapított szabályok szerint odaítélt közszolgáltatási szerződésekre a CVD irányelv csak egy olyan küszöb felett alkalmazandó, amelyet az egyes tagállamok határoznak meg. Ez a küszöb nem haladhatja meg az 1370/2007/EK rendelet 5. cikkének (4) bekezdésében meghatározott küszöbértéket, amely általában 1 000 000 eurónál kisebb éves átlagos értéket vagy 300 000 km-nél kevesebb személyszállítási közszolgáltatást jelent.

A személyszállítási közszolgáltatásban használt autóbuszokon kívüli egyéb járművek

- Az irányelv más típusú járművekre is vonatkozik, amennyiben a beszerzés a 397/2022. (X.20.) Korm.rendelet 1. § a) – c) valamelyikébe tartozik. Az irányelv általában a közúti szállítójárművekre vonatkozik, azaz az M vagy N kategóriájú járművekre.

Kivételek

- Az autóbuszokat illetően az irányelv nem vonatkozik az M3 kategóriájú járművekre, kivéve az I. és A. osztályt. Ez azt jelenti, hogy azon autóbuszok, azaz az M3 kategóriájú járművek, amelyekben az álló utasok számára csak nagyon korlátozottan vagy egyáltalán nem áll rendelkezésre terület, nem tartoznak az irányelv hatálya alá.
- Bizonyos járművek, mint pl. mentőautók, halottaskocsik, stb. mentesülhetnek a közbeszerzési kötelezettség alól.

Tiszta beszerzési célértékek
autóbuszoknál**

**1. referencia időszak
2022.08.02. – 2025.12.31.**

**2. referencia időszak
2026.01.01. – 2030.12.31.**

**Nem főváros vagy nem MJV*
esetében**

37%

(ebből 50% kibocsátásmentes***)

53%

(ebből 50% kibocsátásmentes***)

Főváros vagy MJV* esetében

53%

(ebből 50% kibocsátásmentes*)**

75%

(ebből 50% kibocsátásmentes***)

*MJV: Megyei Jogú Város

**Tiszta autóbusz: elektromos, hidrogén, plug-in hibrid, CNG, LNG, LPG, szintetikus üzemanyaggal működő

***Kibocsátásmentes autóbusz: Lásd. Definíciók dia

Átlag vs. szerződésenként

- A nemzeti célokat az adott időszakra vonatkozó összes vonatkozó szerződés együttes összege alapján szükséges kiszámítani. Az első referencia-időszak példáját tekintve a célértékeket azon közúti járművek teljes számának százalékában szükséges számolni, amelyekre a 2021. augusztus 2. után kiírt, és 2025. december 31. előtt odaítélt szerződések összesítése vonatkozik.

Referencia időszak vs. évenként

- Az irányelv szerint a minimális beszerzési célokat a teljes referencia-időszakra (például 2021. augusztus 2-től 2025. december 31-ig) szükséges számolni, nem pedig az egyes évekre.

Mikortól számít?

- A minimális beszerzési célok kiszámításánál a közbeszerzési eljárás befejezésének (eredmény) időpontja számít a szerződés odaítélésekor.

Szerződés meghosszabbítása

- Egyedileg szükséges megvizsgálni és megállapítani, hogy egy meglévő szerződés meghosszabbítását a Kbt. lehetővé teszi-e. Amennyiben igen, úgy azon szerződés esetében nem tartozik az irányelv és a Korm.rendelet hatálya alá.

Egyéb járműtípusok

- Míg az autóbuszok beszerzésére kerültek meghatározásra a legmagasabb célértékek, a tiszta tehergépjárművekre és a könnyű haszongépjárművekre is vannak beszerzési célok előírva, de rész cél nem került megállapításra. Ehelyett a tiszta könnyű haszongépjárművek meghatározása egy kombinált CO₂- és légszennyezőanyag-kibocsátási küszöbértéken alapul, amely az irányelvből és a Korm.rendeletből levezethető.

Tiszta autóbusznak számít az

- elektromos
- hidrogén
- bioüzemanyaggal hajtott
- szintetikus üzemanyaggal működő
- földgázzal és biometánnal hajtott (CNG, LNG)
- autógáz hajtású (LPG)

Kibocsátásmentes autóbusz a tiszta autóbusz, belső égésű motor nélkül, vagy olyan belső égésű motorral rendelkező autóbusz, amely kevesebb, mint 1 g CO₂/kWh vagy kevesebb, mint 1 g CO₂/km károsanyag kibocsátással bír.

Az átalakításra kerülő autóbuszok is beleszámítanak a célértékekbe.

Csak a hálózatról tölthető (plug-in) hibrid elektromos buszok számítanak bele a tiszta buszokra vonatkozó célkitűzésekbe.

Az irányelv szerint a trolibuszokat zéró emissziós autóbusznak kell tekinteni, feltéve, hogy csak elektromos árammal üzemelnek, vagy csak nulla emissziós hajtásláncot használnak, ha nem csatlakoznak a hálózathoz.

- Pénzügyi eszközök

A magasabb jegyárak vagy a szükséges szolgáltatás csökkenésének elkerülése érdekében az ajánlatkérők a meglévő (pl. ZBP) vagy tervezés alatt álló támogatások (pl. RRF, IKOP+), ill. egyéb eszközök igénybevételével kalkulálhatnak.

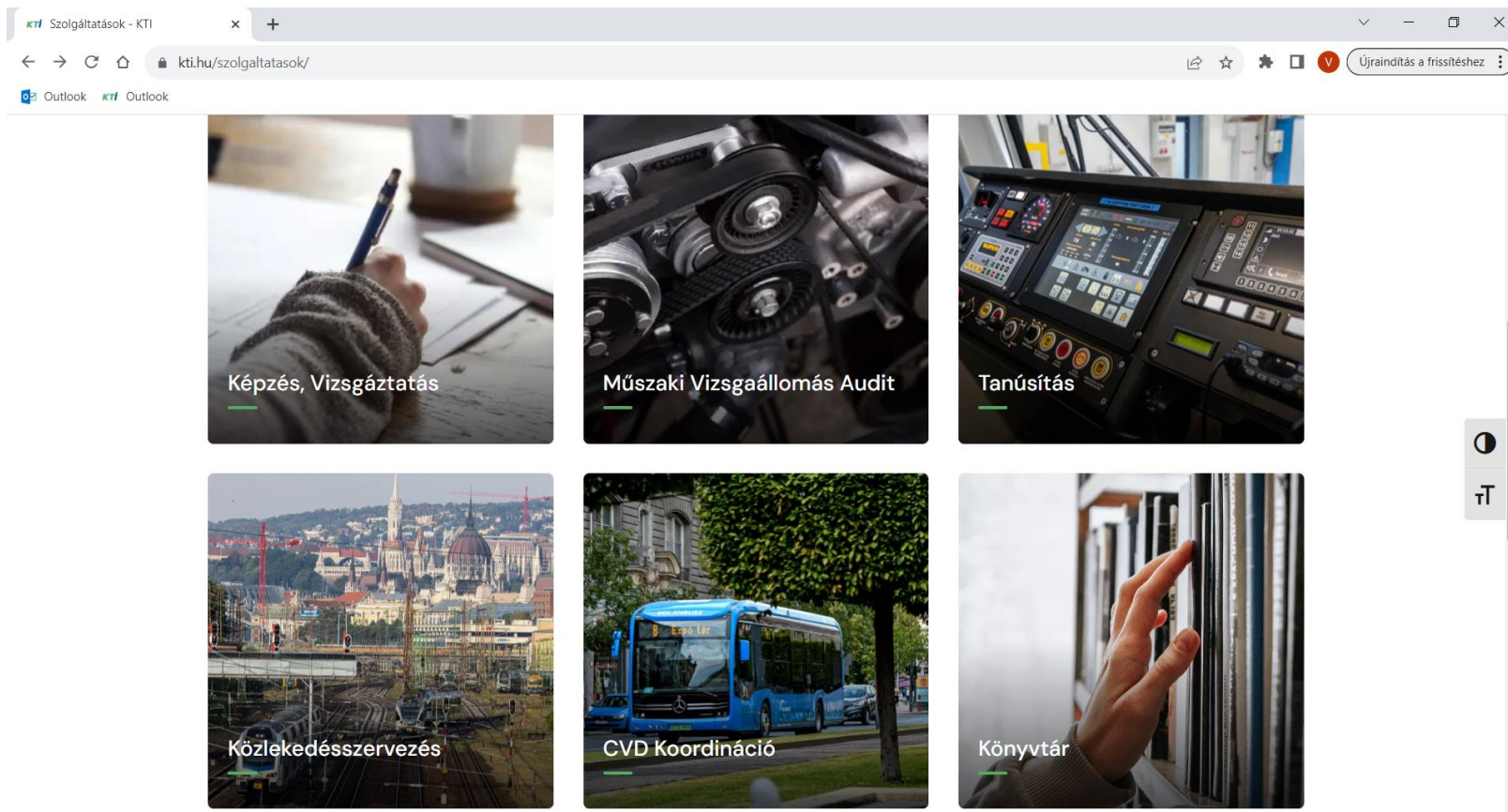
- Jelentési kötelezettség

2026 áprilisáig, majd azt követően háromévente átfogó jelentést szükséges benyújtani a Bizottság felé, aki 2027. december 31-ig felül kívánja vizsgálni az irányelv végrehajtását. Ez valószínűleg új célok kitűzését és más járműkategóriák felvételét is magában foglalja majd.

397/2022. (X.20.) Korm.rendelet végrehajtása

Koordináló Szerv, Járműbeszerzési Terv és Módszertani Útmutató

<https://www.kti.hu/szolgáltatások/cvd-koordinacio/>

**További információkkal a KTI Nonprofit Kft.
CVD koordinációval foglalkozó szervezeti
egysége, a Közszolgáltatási Igazgatóság áll
rendelkezésre
a cvdkoordinacio@kti.hu elérhetőségen.**

CVD irányelvhez kapcsolódó tapasztalatok

M3/I. és M3/A járműkategória

 Volánbusz közszolgáltatásában

 Egyéb közszolgáltató

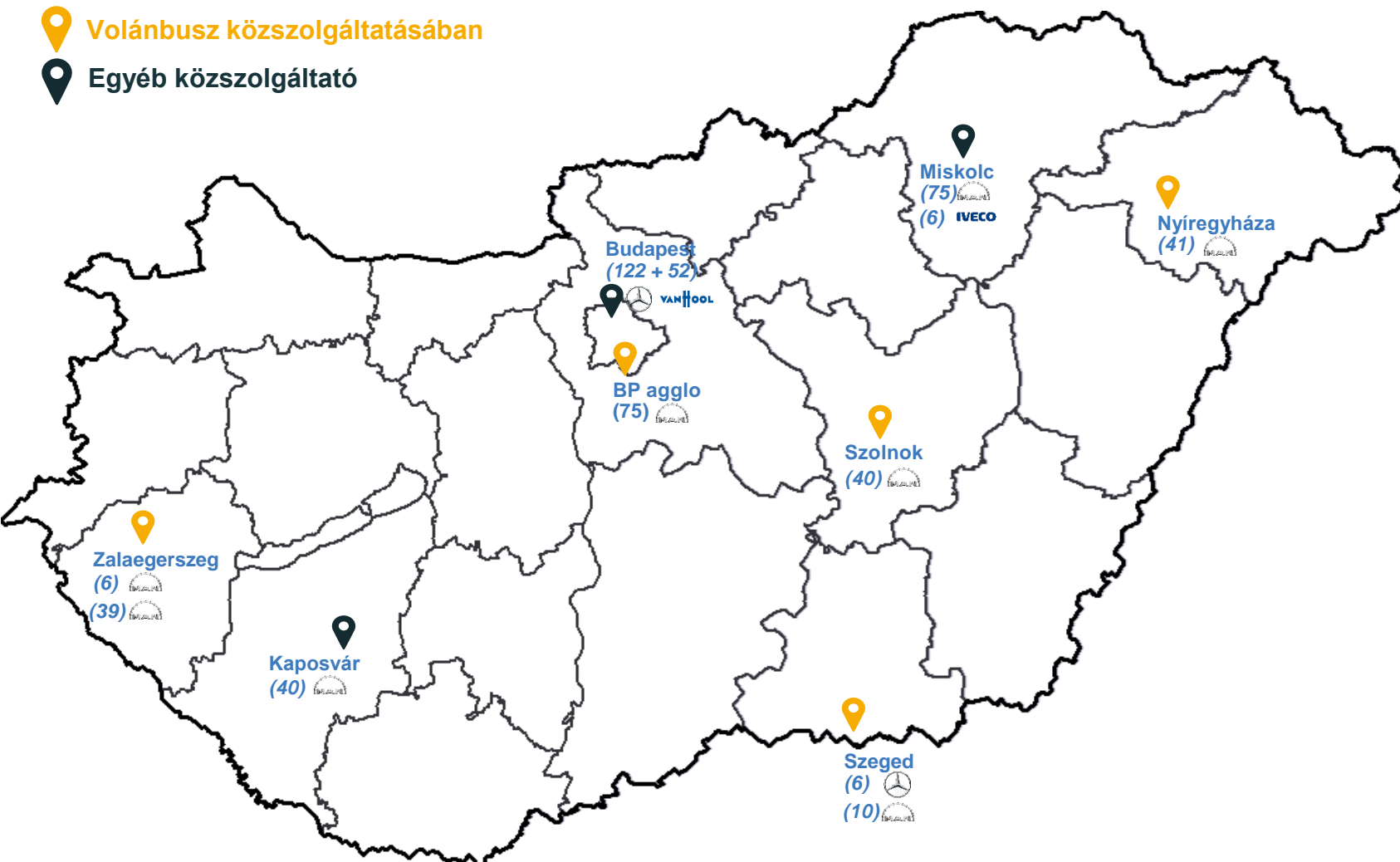
**A teljes hazai CNG-buszállomány
~50%-a a Volánbusz Zrt.
üzemeltetésében**

**A meglévő CNG-buszállomány
megoszlása gyártók szerint**

**A CNG-buszállomány megoszlása
gyártók szerint**

IVECO	6 db		128 db
	326 db	VAN HOO	52 db

Teljes CNG-buszállomány	~512 db
--------------------------------	----------------

KTI

Alapítva - Since 1938

Kibocsátásmentes autóbuszok Magyarországon

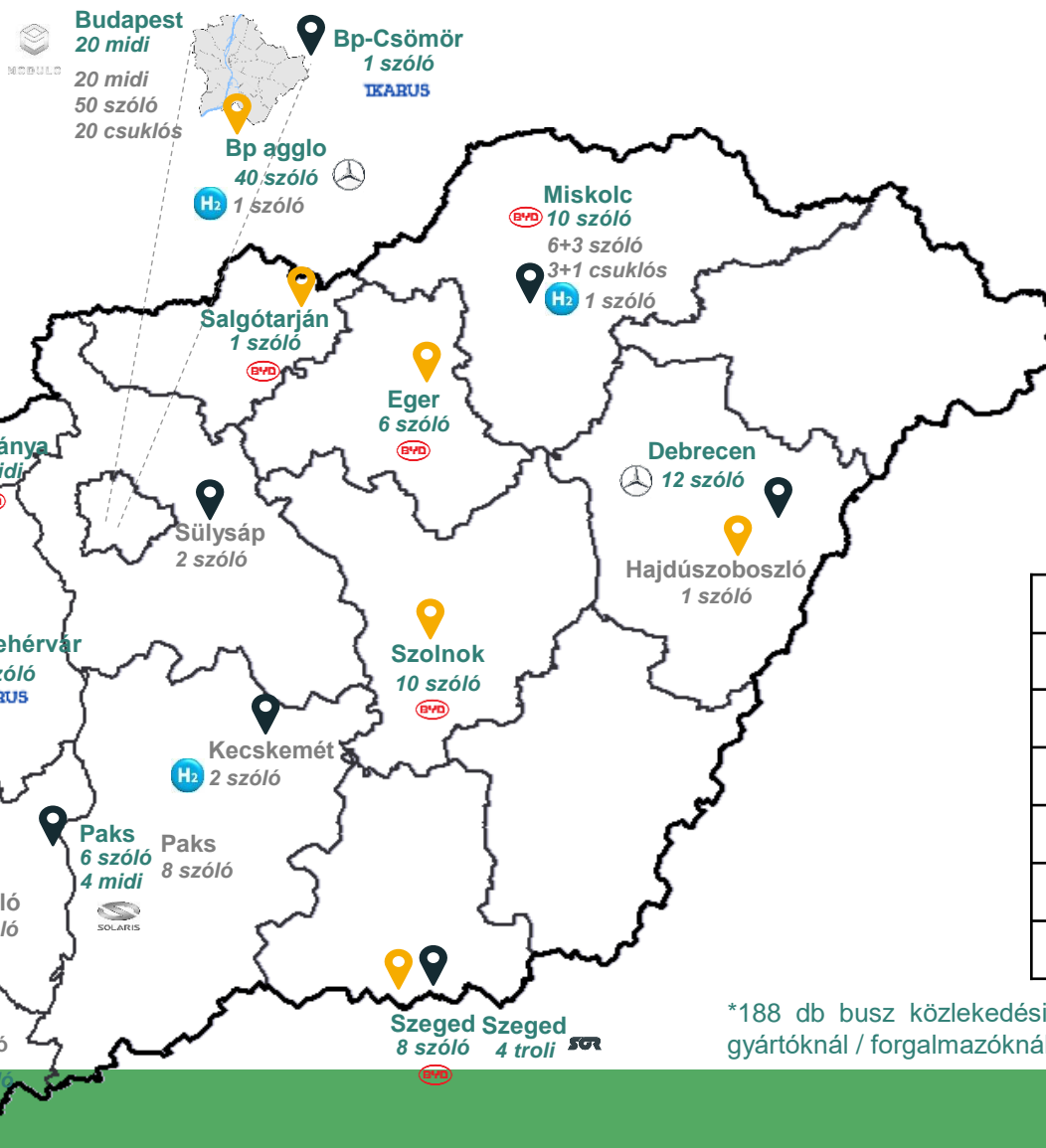

Volánbusz közszolgáltatásában

Egyéb közszolgáltató

Forgalomban levő járművek

Terv / beszerzés folyamatban

A teljes hazai kibocsátásmentes buszállomány

~50%-a a Volánbusz Zrt-é

A meglévő buszállomány megoszlása gyártók szerint

BYD	72 db		60 db
IKARUS	15 db		20 db
MAN	7 db		20 db
SOR	4 db		10 db

E-buszállomány 2021-ig	41 db
E-buszok átadása 2021-ben	42 db
E-buszok átadása 2022-ben	43 db
E-buszok átadása 2023-ban	56 db
E-buszok átadása 2024-ben	6 db
Jelenlegi teljes e-buszállomány	211 db*
További tervezett kibocsátásmentes busz	146 db

*188 db busz közlekedési közszolgáltatóknál van, míg a maradék 23 db magáncégeknél és gyártóknál / forgalmazóknál lehet regisztrálva

- ✓ Stratégia az elektrifikálásra
- ✓ Szakpolitikai és jogi keretek
- ✓ Járműbeszerzési terv
- ✓ Zéró emissziós technológia
- ✓ Töltési infrastruktúra
- ✓ Energiaellátás
- ✓ Beszerzési know-how
- ✓ Finanszírozás és támogatás
- ✓ Oktatás, munkaerőképzés, szemléletformálása
- ✓ Üzemeltetési gyakorlat
- ✓ Technológia élettartam maximalizálása
- ✓ Tudás tervezéstől a végrehajtásig

Jövőkép

Tömegközlekedési Vállalatok Nemzetközi Szövetsége (UITP)

- A városi buszokra vonatkozó 2030-as zéró kibocsátási cél erősen érinti a tömegközlekedést. Megvalósíthatósága nemcsak a gyártókon múlik, hanem azon is, hogy a közösségi közlekedési szektor mikortól tudja beszerezni ezeket a járműveket. Az ütemterv a szektor egészére nézve megvalósítható?
- A városi autóbusz meghatározásának esetleges módosítása megoldás-e? Az alacsony belépésű autóbuszokra, amelyeket regionális és városközi útvonalakon is használnak, vonatkozzon-e a kötelezettség?
- Szükségszerű az autóbuszok, valamint azok töltési és tankolási infrastruktúrájának – beleértve a telephelyeket is – megfelelő finanszírozása.
- Szem előtt kell tartani a közösségi közlekedésre és a módváltásra gyakorolt esetleges negatív hatást.
- Az Euro 7 és a nehézgépjárművek CO2 szabványainak ütemezését össze kell hangolni. Több gyártó már bejelentette, hogy nem fektet be az Euro 7-be az I. osztályú szegmensben, így már 2027-ben de facto nulla kibocsátású mandátum lesz. → **Euro 7/VII - EU 2024/1257 rendelet**

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!

Erős Veronika

eros.veronika@kti.hu, +36 30 994 7706